

ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З НАДЗВИЧАЙНИХ СИТУАЦІЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ
УКРАЇНИ

ФАКУЛЬТЕТ ЦИВІЛЬНОГО ЗАХИСТУ

МАТЕРІАЛИ

круглого столу (вебінару)

**«ЗАПОБІГАННЯ ВИНИКНЕННЮ НАДЗВИЧАЙНИХ
СИТУАЦІЙ, РЕАГУВАННЯ ТА ЛІКВІДАЦІЯ ЇХ
НАСЛІДКІВ»**

23 лютого 2023 року
Харків

РЕКОМЕНДАЦІЇ ЩОДО УСУНЕННЯ ЗАПОТІВАННЯ ПАНОРАМНОЇ МАСКИ ГАЗОДИМОЗАХИСНИКА ПРИ РОБОТІ В УМОВАХ НИЗЬКОЇ ТЕМПЕРАТУРИ

Панчишин Ю. І., ЛДУБЖД

В пожежно-рятувальних підрозділах на озброєнні знаходяться засоби індивідуального захисту органів дихання та зору (далі - ЗІЗОД) [1], а саме в переважній більшості апарати на стисненому повітрі (далі - АСП). Не залежно від моделі АСП в його будову обов'язково входить шолом-маска або панорамна маска відповідної моделі.

Під час гасіння пожеж або ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій (далі -НС) [1] на особовий склад пожежно-рятувальних підрозділів діють небезпечні фактори пожежі: токсичні продукти горіння та термічного розкладання, полум'я та іскри, підвищена температура навколишнього середовища, пониження концентрації кисню, дим, які значною мірою впливають на здоров'я та життя кожної людини. Відповідно, для того щоб виконувати оперативні завдання в не придатному для дихання середовищі (далі - НДС) особовий склад використовує АСП.

При виконанні завдань в умовах низьких температур, а саме при включенні газодимозахисником в АСП не рідко спостерігається різке запотівання панорамної маски, що в свою чергу здійснює великий дискомфорт у вигляді певного обмеження, а саме зорового спостереження, дії газодимозахисника під час виконання оперативного завдання в складі ланки газодимозахисної служби (далі - ГДЗС), що значною мірою впливає на виконання поставленого завдання. Отже, на відміну від АСП який знаходиться в загальному використанні підрозділу панорамна маска є особистим засобом, призначена для використання конкретним газодимозахисником.

При проведенні оперативної перевірки газодимозахисник зобов'язаний належним чином здійснити перевірку панорамної маски або шолом-маски, на факт виявлення її пошкоджень, а також слід звернути увагу, що волосяний покрив на обличчі (борода, бакендарди) можуть погіршити властивості панорамної маски та призвести до нанесення шкоди здоров'ю та життю газодимозахисника. Відповідно, належне використання, зберігання та обслуговування (миття, чищення та дезінфекція після використання) панорамної маски лягає на відповідальність самого газодимозахисника, крім випадків технічної заміни або ремонту певних деталей маски які проводить майстер або старший майстер ГДЗС.

На рисунках нижче наведено приклади роботи ланок ГДЗС без запотівання особистих масок (рис.1) та з певним запотіванням масок (рис.2) при роботі в НДС.

Рис. 1

Рис. 2

При включенні газодимозахисником в АСП при низьких температурах (холодна пора року) можливе запотівання панорамної маски або шолом-маски, такий процес відбувається у зв'язку з перепадом температур який утворюється в підмасочному просторі та супроводжується різким запотіванням оглядового скла яке призводить до неможливості спостереження місцевості при проведенні аварійно-рятувальних робіт.

Таким чином є ряд практичних способів усунення запотівання панорамної маски або шолом – маски:

- найпростіший спосіб – якщо в момент самого включення в АСП спостерігається запотівання маски потрібно просто з легка поплювати на скло з внутрішньої частини маски і розтерти слину пальцем по всій площині скла маски. Після чого при можливості витерти салфеткою скло;
- звичайний спосіб – після роботи в АСП панорамну маску необхідно належним чином почистити, помити і просушити, але під час миття маски рекомендується нанести декілька крапель звичайного миючого засобу (для прикладу «Гала») на внутрішню сторону маски і розтерти по всій площині, після чого промити водою і висушити маску;
- професійний спосіб – після роботи в АСП панорамну маску необхідно належним чином почистити, помити, але під час миття рекомендується застосувати антифог [5] – це спрей антитоксичний і гіпоалергічний спрей який наноситься на внутрішню сторону маски і вкінці промивається водою. Після чого маску необхідно висушити.

Отже, можна зробити висновок, що належне утримання особистої маски газодимозахисником лише підвищує його професійні здібності під час роботи в АСП, та безпосередньо повністю ліквідує дискомфорт під час здійснення оглядового спостереження при виконанні оперативного завдання.

ЛІТЕРАТУРА

1. Наказ МНС України № 1342 від 16.12.2011 «Про затвердження Настанови з організації газодимозахисної служби в підрозділах Оперативно – рятувальної служби цивільного захисту МНС України». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1342735-11#Text>
2. Наказ МВС України від 26.04.2018 № 340 «Про затвердження Статуту дій у надзвичайних ситуаціях органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту та Статуту дій органів управління та підрозділів Оперативно-рятувальної служби цивільного захисту під час гасіння пожеж». Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/go/z0801-18>
3. Режим доступу: <https://lviv.vgorode.ua/news/sobytyia/a1227905-u-novojavorivsku-likvidovali-masshtabnu-pozhezhu>
4. Режим доступу: <https://suspilne.media/333698-u-kievi-stalasa-pozeza-u-pidzemnomu-parkingu-bagatopoverhivki/>
5. Режим доступу: <https://www.wssupplystore.com/products/drager-anti-fog-spray-klar-pilot-comfort>

Соколов Д.Л. Покращення роботи багатофункціонального пристрою за допомогою вибіру лебідки	108
Лисенко О.М., Литвишко І.І. Реагування на надзвичайні ситуації та ліквідації їх наслідків на території Полтавської області	110
Майборода Р.І. Аналіз можливості проведення розрахунків на стійкість будівель та споруд до прогресуючого обвалення внаслідок пожежі	112
Мельниченко А.С. Розробка пін на основі гелеутворюючої системи та поверхнево-активних речовин з необхідним діапазоном часу твердіння	114
Назаренко С.Ю., Тігарев В.А. Визначення механічних властивостей матеріалу рукава високого тиску типу 1sn у поздовжньому напрямку	116
Неклонський І.М. Мережева модель проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт	118
Остапов К.М. Розробка ескізного проекту універсальної гусеничної пожежної машини	120
Остапов К.М. Підвищення ефективності застосування гелеутворюючих сполук	122
Охотський І.В. Відповідність захисних споруд потребам цивільного захисту	124
Панчишин Ю.І. Рекомендації щодо усунення запотівання панорамної маски газодимозахисника при роботі в умовах низької температури	126
Рагімов С.Ю. Всюдихідні транспортні засоби, як елемент покращення системи реагування на надзвичайні ситуації в Україні	128
Набока М.С., Рашкевич Н.В. Моніторинг стану якості атмосферного повітря в зоні надзвичайної ситуації	130
Рудаков С.В. Дослідження ефективності використання технічних засобів інформування пасажирів повітряних суден при виникненні надзвичайної ситуації	132
Сенчихін Ю.М., Дендаренко Ю.Ю. Особливості забезпечення безпеки та захисту особового складу в умовах ведення бойових дій	134
Скляр О.С. Місце несення служби поліцією діалогу під час надзвичайних ситуацій воєнного характеру	136
Лєвтеров О.А., Стативка Є.С., Разумний В.В. Вплив факторів надзвичайної ситуації на параметри акустичного приладу спорядження рятувальника	138
Савченко О.В., Медведєва Д.О. Використання гідрогелю із морської води для створення протипожежного бар'єру	140
Сухарькова О.І. Гасіння пожеж в природних екосистемах в умовах бойових дій	142
Тарадуда Д.В. Щодо захисту інформаційних систем підрозділів ДСНС	144
Татарінов І.М. Пожежна небезпека електромобілів та гібридних автомобілів	146
Третякова Л.Д., Потьомкіна Г.Л. Особливості застосування засобів індивідуального захисту у ліквідації надзвичайних ситуацій	148
Тютюник В.В., Тютюник О.О., Долгий А.О. Особливості прийняття експертами ситуаційного центру управлінських антикризових рішень в умовах епідемічної небезпеки поширення COVID-19	150
Савченко О.В., Копачов М.В. Аналіз мобільних установок для подачі гелеутворюючих систем	153
Тютюник В.В., Калугін В.Д., Захарченко Ю.В. Особливості формування трас польоту безпілотних літальних апаратів під час оперативного моніторингу екологічної обстановки в районі надзвичайної ситуації	154
Тютюник В.В., Усачов Д.В. Геоінформаційна система акустичного моніторингу надзвичайних ситуацій місцевого рівня	156

